

Klockan tickar för klimatmål

Människan ligger med största sannolikhet bakom klimatförändringarna och inom ett decennium måste vi vända trenden. I Stockholm i går presenterade FN:s klimatpanel första rapporten på sex år.

Vad är viktigast?

Huvudbudskapet i rapporten är att uppvärmningen av klimatsystemet är otvetydig och att människans påverkan är tydlig. Forskarna är säkrare nu än någonsin, tack vare fler observationer och bättre klimatmodeller.

Koldioxidhalten har ökat med 40 procent i atmosfären jämfört med före industrialismen. I alla utom det lägsta av klimatpanelen IPCC:s fyra scenarier stiger temperaturen med över 1,5 grader. I de två högsta blir ökningen över 2 grader.

Klimatkänsligheten skrivs nu till 1,5–4,5 grader. En fördubbling av koldioxidhalten i luften ger 66 procents sannolikhet att hamna i det spannet.

Enligt Thomas Stocker, en av två ordförande under arbetet med rapporten, kommer värmeböljor att bli vanligare och vara längre.

– Att förhindra fortsatta klimatförändringar kräver stora minskningar av växthusgasutsläppen, säger han.

Vad sticker ut?

Forskarna skriver att istäcket på Grönland och Antarktis har tunnats ut de två senaste decennierna. Havsisen på Arktis kan sommartid komma att minska med 43–94 procent fram till 2100.

Under samma period kommer havsnivåerna att höjas rejält. Scenarierna varierar från 0,26 till 0,82 meter beroende på hur stora utsläppen av växthusgaser blir. Det leder till katastrofala följder för miljoner människor.

Haven har tagit upp 30 procent

av de mänskliga koldioxidutsläppen. Det gör att uppvärmningen på land gått något långsammare, men den orsakar samtidigt försurning.

Vad är nytt?

Nytt i rapporten är det som kallas koldioxidbudget, där forskarna räknat ut vilken maximal mängd koldioxid vi kan släppa ut för att inte missa målen. För att värmeökningen inte ska bli större än 2 grader – vilket politikerna beslutat om – bör vi inte överstiga 1000 gigaton koldioxid. Hittills har mänskligheten släppt ut 540 gigaton.

Enligt Markku Rummukainen, professor i klimatologi och en av drygt 200 huvudförfattare till rapporten, har vi nått gränsen för 2 grader inom 10–15 år:

– Utsläppen ligger i dag på 30–40 gigaton koldioxid per år. Det rör sig om inte alltför många år.

Vad händer nu?

I mars presenterar den andra arbetsgruppen sin delrapport som handlar om effekter, sårbarhet och anpassning. Monica Rhein, huvudförfattare och professor i oceanologi, intygar att dagens resultat blir viktiga för kommande analyser.

En effekt nämner hon redan nu: – Varmare hav gör att Golfströmmen reduceras. Det gör att uppvärmningen i nordvästra Europa inte blir lika snabb som i andra delar av världen, men vi får i stället betala priset med extra höga havsnivåer.

JENNY STIERNSTEDT

08-6840 7538, jenny.stiernstedt@svd.se

Rapporten från FN:s klimatpanel (IPCC), som ställer samman de senaste årens klimatforskning, presenterades under stort mediepådrag i Stockholm i går. FOTO: TOMAS ONEBORG

FAKTA

IPCC:s femte rapport

I går presenterade FN:s klimatpanel (IPCC) första delen av tre i sin femte rapport om klimatförändringarna på Münchenbryggeriet i Stockholm. Rapporten sammanfattar de senaste sex årens klimatforskning och rör den naturvetenskapliga grunden.

Rapportens slutsats – 36 sidor lång – är vad politiker och beslutsfattare kommer att grunda sina beslut på under kommande år.

FN:s klimatpanel bildades 1988 inom ramarna för FN:s miljö- och klimatprogram.

svd

SvD.SE NYHETER

"Afrika är redan nu hårt drabbat av torka, det kan förväntas bli värre."

Klimatforskare **Gustav Strandberg** chattade med SvD:s läsare om klimathotet. svd.se/nyheter